

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 34/2023
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(ΤΜΗΜΑ Α')**

Συνεδρίαση της 13ης Μαρτίου 2023

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Στυλιανή Χαριτάκη, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Βασιλική Τύρου, Αδαμαντία Καπετανάκη, Χριστίνα Διβάνη, Σταύρος Σπυρόπουλος, Ευσταθία Τσαούση, Διονύσιος Χειμώνας, Κωνσταντίνος Γεωργιάδης, Σπυρίδων Μαυρογιάννης, Ελένη Λευθεριώτου, Εμμανουέλα Πανοπούλου, Ουρανία Πατσοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους

Εισηγήτρια: Μαρίκα Γερασίμου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο)

Αριθμός ερωτήματος: Το με αριθμ. πρωτ. 115106 ΕΞ/2022/ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ 10/08/2022 έγγραφο του Υφυπουργού Οικονομικών / Γενική Γραμματεία Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας/Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας και Κοινοφελών Περιουσιών/ Διεύθυνση Κοινοφελών Περιουσιών (Τμήμα Β') .

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται: **1)** Εάν, στην περίπτωση του κοινοφελούς ιδρύματος «Χ.», του οποίου η αρμοδιότητα εποπτείας, με την, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 17 παρ. 1 του ν. 2873/2000, εκδοθείσα κ.υ.α. 1080662/1461/Α0006/08.10.2002(Β1330) είχε μεταβιβασθεί στον (τότε) Γενικό Γραμματέα (μετέπειτα, δυνάμει των διατάξεων του ν. 3852/2010 Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης), είναι δυνατή η εφαρμογή της διάταξης της περ. (ε') της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 4182/2013, που προβλέπει την, κατόπιν έκδοσης

υπουργικής απόφασης, υπαγωγή στην εποπτεία του Υπουργού Οικονομικών των κοινωφελών περιουσιών, με αξία ανώτερη των 10.000.000 ευρώ.

2) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο προηγούμενο σκέλος του ερωτήματος, με βάση ποιο κριτήριο γίνεται η εκτίμηση της ακίνητης περιουσίας (αντικειμενική αξία ή εμπορική) και

3) Εάν ο πρόσφατος ισολογισμός των κοινωφελών περιουσιών των Ιδρυμάτων αποτελεί ασφαλές κριτήριο για την υπαγωγή τους στην αρμοδιότητα εποπτείας του Υπουργού Οικονομικών.

Ιστορικό

Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα τεθέντα υπόψη του Τμήματος στοιχεία προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις της από 11-8-1845 διαθήκης του αποβιώσαντος στην Ρωσία Γεωργίου Χατζηκώνστα, και τους καταστατικούς όρους αυτής, οι οποίοι διατυπώθηκαν στο από 25-3-1853 πρακτικό των εκτελεστών διαθήκης και καθιδρυτών του Ιδρύματος, συστάθηκε με το από 29-8-1853 Π.Δ., το κοινωφελές Ίδρυμα με την επωνυμία «Ορφανοτροφείο Αρρένων Γ. και Α. Χ.». Με το από 16-9-1944 Δ/γμα (Α'220) κυρώθηκε ο Οργανισμός διοικήσεως και διαχειρίσεως του εν λόγω ιδρύματος, ο οποίος τροποποιήθηκε με το υπ' αριθμ. 255/8-4-1972 Β. Δ/γμα (Α'58).

2. Σκοπός του Ιδρύματος ήταν *«η περίθαλψις και ανατροφή δεομένων προστασίας απόρων παιδων, κατά προτίμησιν ορφανών, ως και η παροχή της προσηκούσης εκάστω εκπαιδεύσεως»* (άρθρο 2 του Οργανισμού του). Ο ανωτέρω σκοπός συμπληρώθηκε και επικαιροποιήθηκε με τις υπ' αριθ. 5854/1989 και 8172/2004 αποφάσεις του Εφετείου Αθηνών. Σε συνέχεια της υπ' αριθ. 3542/1977 απόφασης του Εφετείου Αθηνών και της με αριθ.19/01.12.2009 συνεδρίασης του Δ.Σ. του ιδρύματος, η επωνυμία του ιδρύματος είναι πλέον «Ίδρυμα Γ. και Α. Χ. Εκπαιδευτικής Μέριμνας Νέων Ν.Π.Ι.Δ.».

3. Κατά τον Οργανισμό του, όπως τροποποιημένος ισχύει, το Ίδρυμα υπόκειται, ως προς την διοίκηση και διαχείριση της περιουσίας του, στην εποπτεία του Υπουργού Οικονομικών (Δ.Ε.Κλ.), ενώ, ως προς την εκτέλεση του σκοπού

του, στην εποπτεία του Υπουργού Εθνικής Πρόνοιας (άρθρο 4 του Οργανισμού του).

4. Κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 17 παρ. 1 του ν. 2873/2000, με την υπ' αριθ. 1080662/1461/A0006/8-10-2002 (Β'1330) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας & Οικονομικών και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (όπως τροποποιήθηκε και ανακαθορίστηκε ως προς τον χρόνο έναρξης ισχύος της) μεταβιβάστηκαν από τον Υπουργό Οικονομικών στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Αττικής επιμέρους αρμοδιότητες εποπτείας, κατά τις διατάξεις του (τότε ισχύοντος για τις κοινωφελείς περιουσίες) α.ν. 2039/1939, των προσδιοριζόμενων σε αυτήν ιδρυμάτων και κληροδοτημάτων, μεταξύ των οποίων και το ίδρυμα του ερωτήματος.

5. Η ερωτώσα υπηρεσία, μετά την επελθούσα, με τον νεώτερο ν. 3852/2010, διοικητική αναδιοργάνωση (Ο.Τ.Α.-Καλλικράτης), με την οποία η Αποκεντρωμένη Διοίκηση αντικατέστησε την κρατική Περιφέρεια, θεωρεί την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής δια του, κατά χρόνο αρμόδιου, επικεφαλής της (Γεν.Γραμματέας μέχρι το έτος 2015), ως αρμόδια αρχή για την εποπτεία του ιδρύματος του ερωτήματος.

6. Με αφορμή τον εγκριθέντα το έτος 2022 τελευταίο ισολογισμό του ιδρύματος, από τον οποίο προκύπτει ότι η περιουσία του υπερβαίνει τα 62.000.000 ευρώ, η ερωτώσα υπηρεσία προβληματίστηκε εάν συντρέχει περίπτωση υπαγωγής του ιδρύματος στην εποπτεία του Υπουργού Οικονομικών, σύμφωνα με τις προβλέψεις του νεώτερου περί κοινωφελών περιουσιών ν. 4182/2013, λόγος για τον οποίο υπέβαλε το παρόν ερώτημα, παραθέτοντας και αποσπάσματα παλαιότερης γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ.

Νομικό πλαίσιο

Το Σύνταγμα

7. Στις παρ.1 και 3 άρθρου **101 Σ** και στις παρ.1 και 3 άρθρου **109 Σ** ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 101

«1. Η διοίκηση του Κράτους οργανώνεται σύμφωνα με το αποκεντρωτικό σύστημα.

2.

3. Τα περιφερειακά όργανα του Κράτους έχουν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα για τις υποθέσεις της περιφέρειάς τους. Τα κεντρικά όργανα του Κράτους, εκτός από ειδικές αρμοδιότητες, έχουν τη γενική κατεύθυνση, το συντονισμό και τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των περιφερειακών οργάνων, όπως νόμος ορίζει

4..... ».

Άρθρο 109

«1. Δεν επιτρέπεται η μεταβολή του περιεχομένου ή των όρων διαθήκης, κωδικολλού ή δωρεάς, ως προς τις διατάξεις τους υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ κοινωφελούς σκοπού.

2.

3. Νόμος ορίζει τα σχετικά με τη σύνταξη μητρώου κληροδοτημάτων γενικά και ανά περιφέρεια, την καταγραφή και ταξινόμηση των περιουσιακών τους στοιχείων, τη διοίκηση και διαχείριση του κάθε κληροδοτήματος σύμφωνα με τη βούληση του διαθέτη ή δωρητή και κάθε άλλο συναφές ζήτημα.”.

Αποκεντρωτικό Σύστημα Οργάνωσης της Διοίκησης του Κράτους

8. Στο άρθρο 6 του **ν. 3852/2010** (Α'87) «Νέα Αρχιτεκτονική της Διοίκησης.....», στην αρχική του μορφή, ορίζονταν τα εξής:

«Σύσταση

1. Συνιστώνται ως ενιαίες αποκεντρωμένες μονάδες διοίκησης του κράτους οι εξής Αποκεντρωμένες Διοικήσεις:

i. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής, η οποία εκτείνεται στα όρια της περιφέρειας Αττικής με έδρα την Αθήνα. ii.....

2. Σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση προϊστάται Γενικός Γραμματέας. Για τα θέματα που αναφέρονται στην υπηρεσιακή του κατάσταση και τα καθήκοντά του εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ107 Α')».

9. Στην παρ. 1 του άρθρου 28 του **ν. 4325/2015** (Α'47) «Εκδημοκρατισμός της Διοίκησης.....», στην αρχική μορφή του (πριν την αντικατάστασή του με την παρ.1 του άρθρου 65 του ν. 4954/2022), ορίζονται τα εξής:

«1. Καταργείται η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 6 του Ν.3852/2010 (Α' 87). Σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση συνιστάται θέση προϊσταμένου, που φέρει τον τίτλο «Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης».....

Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας νοείται, από το διορισμό του, ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης».

10. Στα άρθρα 63 και 64 (παρ.4) του ν. **4954/2022** (Α136) «Συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του» ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 63

«.....Μετά από το άρθρο 6 του ν. 3852/2010 (Α ``87) προστίθεται νέο άρθρο 6^Α, ως εξής:

Άρθρο 6^Α

Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης

1. Σε κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση προΐσταται Γραμματέας.....».

Άρθρο 64

« 1.....2.....3.....

4. Όπου στη νομοθεσία αναφέρεται ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης των άρθρων 28 και 28^Α του ν.4325/2015 , νοείται εφεξής ο Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης,εκτός από τις περιπτώσεις που ο Συντονιστής Αποκεντρωμένης Διοίκησης αναφέρεται ως προϊστάμενος των οριζόντιων υποστηρικτικών υπηρεσιών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης,όπως ορίζονται στη περ. β΄ της παρ.2 του άρθρου 35 του ν.4622/2019».

Περί εποπτείας κοινωφελών περιουσιών

11. Στην παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. **2873/2000** (Α΄ 285) «Φορολογικές ελαφρύνσεις» ορίζεται ότι:

«1.Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης μεταβιβάζονται στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας αρμοδιότητες που αφορούν τα Εθνικά Κληροδοτήματα ».

12. Στην κ.υ.α. **1080662/1461/Α0006/8.10.2002**(Β΄1330) «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Αττικής,σε θέματα εποπτείας Ιδρυμάτων και Κληροδοτημάτων» ορίζονται ότι:

«Α. Μεταβιβάζουμε στο Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, τις αρμοδιότητες εποπτείας (κατά τις διατάξεις του Α.Ν. 2039/1939, όπως ισχύει) των παρακάτω ιδρυμάτων και κληροδοτημάτων:

1....

175. Ίδρυμα «Ορφανοτροφείο Αρρένων Γ. και Α. Χ.»

Β. Στις μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες για τα παραπάνω ιδρύματα και κληροδοτήματα, δεν περιλαμβάνονται:

α).....».

13. Στα άρθρα 1, παρ. 4, 2 και 10 παρ. 1 του Κεφαλαίου Α' (ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) και στα άρθρα 12 (παρ.1-5), 13 και 14 (παρ.1, 3 ,4, 8 και 9) του Κεφαλαίου Β' (ΜΗΤΡΩΟ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ) και στο άρθρο 82 (παρ. 1, 4, 5 και 8) (Μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις) του **ν. 4182/2013** (Α'185) «Κώδικας Κοινοφελών Περιουσιών - Σχολαζουσών Κληρονομιών και λοιπές διατάξεις» ορίζονται τα εξής :

Άρθρο 1

« Ορισμοί

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κώδικα νοούνται ως:

1...2....3....

4. «Αρμόδια αρχή»: είναι ο Υπουργός Οικονομικών και ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2, οι οποίοι ασκούν τις σχετικές αρμοδιότητες δια των οικείων Διευθύνσεων.

5....6.....».

Άρθρο 2

«Υποχρεώσεις Δημοσίου - Αρμοδιότητες

1. Το Δημόσιο έχει την υποχρέωση να διασφαλίζει την πιστή και επακριβή εκτέλεση της βούλησης των διαθετών και δωρητών.

2. Οι διατάξεις του παρόντος κώδικα εφαρμόζονται συμπληρωματικά, εφόσον τα σχετικά θέματα δεν ρυθμίζονται καθόλου ή ρυθμίζονται ελλιπώς στη συστατική πράξη. Οι κανόνες δημόσιας τάξης του κώδικα υπερισχύουν σε κάθε περίπτωση.

3. Αρμοδιότητα του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης υφίσταται, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 και τυχόν ειδικών διατάξεων, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Όταν ο σκοπός της περιουσίας εκπληρώνεται κατά κύριο λόγο μέσα στα όρια μιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ανεξαρτήτως του τόπου όπου βρίσκεται η περιουσία. Τυχόν επικουρικοί σκοποί δεν επηρεάζουν την αρμοδιότητα.

β) Όταν δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής η προηγούμενη περίπτωση και η περιουσία βρίσκεται κατά το μεγαλύτερο μέρος της μέσα στα όρια μιας και μόνης Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

γ) Όταν πρόκειται για σχολάζουσα κληρονομία της οποίας τα ακίνητα περιλαμβάνονται στα όρια μιας και μόνης Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

4. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις αρμόδιος είναι ο Υπουργός Οικονομικών. Αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών υφίσταται επίσης, κατ' εξαίρεση:

α) Για την εποπτεία εκκαθάρισης και διαχείρισης περιουσιών που καταλείπονται στο Δημόσιο.

β) Για την εποπτεία της Επιτροπής Ολυμπίων και Κληροδοτημάτων και του Βαρβακείου Ιδρύματος.

γ) Για την εκκαθάριση και εποπτεία κοινωφελών περιουσιών που έχουν τα κύρια περιουσιακά στοιχεία στην αλλοδαπή ή ο σκοπός τους εκτελείται κατά κύριο λόγο σε αυτή.

δ) Για περιουσίες του Κεφαλαίου Ε' του παρόντος κώδικα που υπάγονται στην άμεση διαχείριση του Υπουργείου Οικονομικών.

ε) Για την εποπτεία περιουσιών των οποίων η αξία εκτιμάται, μετά την προηγηθείσα εκκαθάριση, ως ανώτερη του ποσού των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ ή των οποίων οι σκοποί εκτελούνται σε όλη την επικράτεια. Για την υπαγωγή των περιουσιών της περίπτωσης αυτής στην αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών, απαιτείται η έκδοση από αυτόν ειδικής προς τούτο υπουργικής απόφασης.

5. Αν υπάρχουν αμφιβολίες μεταξύ των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών και των υπηρεσιών της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης για την ύπαρξη και το εύρος των αρμοδιοτήτων αυτών αποφαινόμενοι επ' αυτών, με κοινή απόφαση, οι Υπουργοί Οικονομικών και Εσωτερικών, μετά από γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Κοινωφελών Περιουσιών του άρθρου 6.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών μπορεί να μεταβιβάζονται αρμοδιότητες που προβλέπονται στον παρόντα κώδικα στον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης.».

Άρθρο 10

«Ερμηνεία συστατικών πράξεων - Μεταβολή σκοπού

1. Περιουσίες που καταλείπονται υπέρ κοινωφελών σκοπών αξιοποιούνται κατά τον τρόπο που όρισε ο διαθέτης ή δωρητής. Απαγορεύεται η μεταβολή τόσο των παραπάνω κοινωφελών σκοπών όσο και του τρόπου και των όρων

διαχείρισης της περιουσίας, καθώς και των ορισμών για τον τρόπο διοίκησής της.».

Άρθρο 12

«Μητρώο Κοινωφελών Περιουσιών

(Μητρώο Εθνικών Κληροδοτημάτων)

1. Συγκροτείται Μητρώο Κοινωφελών Περιουσιών (Μητρώο Εθνικών Κληροδοτημάτων , στο οποίο εγγράφονται υποχρεωτικά, οι περιουσίες του παρόντος Κώδικα.

2. Η Διεύθυνση Κοινωφελών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών λειτουργεί ως Κεντρική Υπηρεσία Μητρώου Κοινωφελών Περιουσιών. Η Κεντρική Υπηρεσία είναι αρμόδια για :

α) την αρχική καταχώριση (εγγραφή) στο Μητρώο και κάθε μεταγενέστερη πρόσθετη καταχώριση, μεταβολή ή διαγραφή υφιστάμενων καταχωρίσεων που αφορούν τις κοινωφελείς περιουσίες αρμοδιότητάς της, σύμφωνα με το άρθρο 2,

β) την άμεση, κατά χρονική ακολουθία, λήψη και την αποθήκευση των δεδομένων που διαβιβάζονται.

.....

3. Κάθε Διεύθυνση Κοινωφελών Περιουσιών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης λειτουργεί ως ειδική Αποκεντρωμένη Υπηρεσία Μητρώου Κοινωφελών Περιουσιών , η οποία με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων , είναι αρμόδια για την αρχική καταχώριση (εγγραφή) στο μητρώο και κάθε μεταγενέστερη πρόσθετη καταχώριση, μεταβολή ή διαγραφή υφιστάμενων καταχωρίσεων που αφορά τις κοινωφελείς περιουσίες αρμοδιότητάς της, σύμφωνα με το άρθρο 2. Κάθε κοινωφελής περιουσία υπάγεται σε μία μόνο Υπηρεσία Μητρώου, σύμφωνα με την κατανομή αρμοδιοτήτων να προβαίνουν σε καταχωρίσεις και μεταβολές στο Μητρώο.

4. Η Κεντρική και οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες Μητρώου έχουν την αποκλειστική αρμοδιότητα να προβαίνουν σε καταχωρίσεις και μεταβολές στο Μητρώο ...

5. Η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.) του Υπουργείου Οικονομικών είναι αρμόδια για:

α) την οργάνωση και εποπτεία της βάσης ή των δεδομένων που συναπαρτίζουν το Μητρώο, καθώς και το διαδικτυακό τόπο του Μητρώου.....

6.....».

Άρθρο 13

«Διάρθρωση του Μητρώου- Δημοσιότητα

1. Το Μητρώο απαρτίζεται από το Γενικό Ευρετήριο Κοινοφελών Περιουσιών, το Φάκελο και τη Μερίδα.

2. Το Γενικό Ευρετήριο Κοινοφελών Περιουσιών και η Μερίδα τηρούνται ηλεκτρονικά ως αρχεία μίας ή περισσότερων βάσεων δεδομένων, προσβάσιμων εξ'αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα, που χρησιμοποιούνται και ελέγχονται από την Κεντρική Υπηρεσία Μητρώου και τις Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες Μητρώου και εγκαθίστανται και παρακολουθούνται από Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 12.

3. Στο Γενικό Ευρετήριο καταχωρίζονται με αλφαβητική σειρά κατά το όνομα του διαθέτη ή δωρητή οι κοινοφελείς περιουσίες του παρόντος Κώδικα.

4.α. Ο Φάκελος καταρτίζεται και τηρείται ξεχωριστά για κάθε περιουσία του παρόντος Κώδικα από την αρμόδια αρχή. Στον φάκελο περιλαμβάνονται :

αα) η ονομασία της περιουσίας και η νομική μορφή που έχει η διαχείρισή της.

ββ) η συστατική πράξη, ο οργανισμός και οι τυχόν υπάρχουσες δικαστικές αποφάσεις και κανονιστικές πράξεις.

γγ) η σύνθεση του εκάστοτε Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τα σχετικά με τη διοίκηση και εκπροσώπηση της περιουσίας στοιχεία.

δδ) αναλυτική κατάσταση των ακινήτων και κινητών περιουσιακών στοιχείων της περιουσίας με την αξία καθενός από αυτά, η οποία προκύπτει από το αντικειμενικό σύστημα καθορισμού των αξιών ή την εκτίμηση της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. ή εκτίμηση πιστοποιημένου εκτιμητή, όσον αφορά τα ακίνητα και από την τρέχουσα αγοραία αξία όσον αφορά τα κινητά. Σε περίπτωση εκποίησης ή απόκτησης περιουσιακών στοιχείων υποβάλλεται νέα αναλυτική κατάσταση.

εε) οι προϋπολογισμοί, ισολογισμοί και απολογισμοί ή λογοδοσίες.

στστ) άλλα χρήσιμα κατά την κρίση της υπηρεσίας έγγραφα και στοιχεία.

β. Στη Διεύθυνση Κοινοφελών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών τηρούνται επίσης, και φάκελοι των κοινοφελών περιουσιών που εποπτεύονται από τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Στους φακέλους αυτούς περιλαμβάνονται τα στοιχεία αα` έως δδ` της περίπτωσης α` της παρούσας παραγράφου.

γ. Εφόσον ο Φάκελος τηρείται και σε ηλεκτρονική μορφή, τηρείται ως αρχείο μίας ή περισσότερων βάσεων δεδομένων, προσβάσιμων εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα, οι οποίες λειτουργούν υπό την εποπτεία της Κεντρικής Υπηρεσίας Μητρώου και της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων. Αν ο φάκελος τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή, η πρόσβαση στα έγγραφα αυτού γίνεται μέσω της Μερίδας.

5. Τα όργανα εκκαθάρισης και διοίκησης των περιουσιών υποχρεούνται να ενημερώνουν, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, τις αρμόδιες υπηρεσίες για κάθε μεταβολή των στοιχείων του Φακέλου. Η παραβίαση της υποχρέωσης αυτής επισύρει τις συνέπειες και κυρώσεις των άρθρων 71 παράγραφος 2 και 72 παράγραφος 1. Στοιχεία που δεν έχουν αναγγελθεί έγκαιρα δεν αντιτάσσονται έναντι του Δημοσίου ή τρίτων.

6. Η Μερίδα καταρτίζεται και τηρείται από την αρμόδια αρχή ξεχωριστά για κάθε περιουσία του παρόντος Κώδικα. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι πράξεις και τα στοιχεία που καταχωρίζονται στη Μερίδα.

7. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα και αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την τήρηση της Μερίδας, του Φακέλου και του Γενικού Ευρετηρίου».

Άρθρο 14

«Λειτουργία και δημοσιότητα του Μητρώου

1. Η καταχώριση στο Μητρώο διενεργείται αυτεπαγγέλτως από την αρμόδια Υπηρεσία Μητρώου.

Τα προς καταχώριση έγγραφα που δεν παράγονται από την αρμόδια αρχή υποβάλλονται από τα όργανα εκκαθάρισης και διοίκησης των περιουσιών, κατ' επιλογήν τους, σε έντυπη ή σε ψηφιακή μορφή.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται η ημερομηνία έναρξης καταχωρίσεων στο Γενικό Ευρετήριο και τη Μερίδα, η ημερομηνία έναρξης υποβολής των εγγράφων από τους ενδιαφερομένους σε ψηφιακή μορφή, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

2.

3. Η καταχώριση στο Μητρώο προϋποθέτει την προηγούμενη καταβολή από τον υπεύθυνο για τη διοίκηση της περιουσίας σχετικού τέλους στην αρμόδια αρχή. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών καθορίζεται το ύψος του τέλους καταχώρισης που είναι ενιαίο για όλες τις καταχωρίσεις από την

αρμόδια αρχή. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται η διαδικασία είσπραξης και απόδοσης του τέλους καταχώρισης, τα παραστατικά καταβολής, η διαδικασία ελέγχου του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 10, κάθε καταχώριση στο Μητρώο υπόκειται σε διόρθωση, εφόσον είναι εσφαλμένη, και σε μεταβολή, εφόσον τα νομικά γεγονότα, οι δηλώσεις, τα έγγραφα και τα λοιπά στοιχεία που έχουν καταχωρισθεί ή δικαιολογούν τις καταχωρίσεις έχουν μεταβληθεί. Η διόρθωση και η μεταβολή πραγματοποιούνται είτε αυτεπαγγέλτως από την αρμόδια αρχή είτε μετά από αίτηση των οργάνων εκκαθάρισης και διοίκησης των περιουσιών.

5.....6.7.....

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν την τήρηση, την οργάνωση, τις τεχνικές προδιαγραφές, την τεχνική διαχείριση και εν γένει λειτουργία και δημοσιότητα του Μητρώου, τη διαδικασία που ακολουθείται σε περίπτωση παρατεταμένης αδυναμίας πρόσβασης στο Μητρώο ή παρατεταμένης αδυναμίας αποθήκευσης δεδομένων σε αυτό, για τεχνικούς λόγους, τη συνεργασία των Υπηρεσιών Μητρώου με άλλες υπηρεσίες, αρχές και φορείς για τη συλλογή, την κοινοποίηση, τον έλεγχο και το συσχετισμό στοιχείων, γεγονότων, ανακοινώσεων και εγγράφων που αφορούν τους υπόχρεους και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

9. Το πληροφοριακό σύστημα του Μητρώου τίθεται σε λειτουργία το αργότερο την 1.1.2015. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να παρατείνεται η προθεσμία που ορίζεται στο προηγούμενο εδάφιο.....».¹

Άρθρο 82

«Μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις

1. Όπου δεν ορίζεται διαφορετικά, οι διατάξεις του Κώδικα εφαρμόζονται και στις κοινωφελείς περιουσίες που υφίστανται κατά την έναρξη ισχύος του, ανεξάρτητα από τον τρόπο σύστασης τους. Κοινωφελή ιδρύματα που έχουν εξαιρεθεί με ειδικές

¹ Σύμφωνα με την ΥΑ Δ.Κ.Π. 0002259 ΕΞ 2016/12.2.2016 (ΦΕΚ Β'331/16.2.2016) ισχύουν τα ακόλουθα: «...αποφασίζουμε Α.Τον ορισμό της 15-2-2016 ως ημερομηνίας έναρξης καταχώρισης στα Μητρώα Κοινωφελών Περιουσιών και Σχολαζουσών Κληρονομιών.

Β. Τον ορισμό της 15-3-2016 ως ημερομηνίας έναρξης παραγωγικής λειτουργίας του Πληροφοριακού Συστήματος Κοινωφελών Περιουσιών του Ψ.Υ.ΔΗ.ΠΕ.Ε.Κ., που τηρούνται τα ως άνω Μητρώα, παρατείνοντας την οριζόμενη στην παρ. 9 του άρθρου 14 Ν.4182/2013 προθεσμία.").

διατάξεις του α.ν. 2039/1939 εξακολουθούν να εξαιρούνται του παρόντος Κώδικα και της εποπτείας της αρμόδιας αρχής αλλά υπέχουν σε κάθε περίπτωση υποχρέωση υποβολής προς έλεγχο του προϋπολογισμού και του απολογισμού τους, κατά τις διατάξεις του άρθρου 59. Διαδικασίες που έχουν ήδη αρχίσει, δύναται να ολοκληρώνονται και κατά την προϋφιστάμενη διαδικασία.

2.3.

4. Μέχρι την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων και λοιπών κανονιστικών πράξεων, που προβλέπονται στον παρόντα νόμο, ισχύουν ανάλογα οι μέχρι τώρα διέπουσες τα αντίστοιχα ζητήματα διατάξεις, εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

5. Μέχρι τη σύναψη της συμφωνίας - πλαισίου του άρθρου 21 του παρόντος, ο έλεγχος επί των κοινωφελών περιουσιών και η εκτίμηση της αγοραίας αξίας των ακινήτων για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος διενεργείται σύμφωνα με τις ισχύουσες μέχρι τούδε διατάξεις. Για το μεταβατικό αυτό διάστημα όσοι διαχειρίζονται περιουσίες με ετήσια έσοδα περισσότερα από εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ ή με ενεργητικό μεγαλύτερο των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ οφείλουν να αναθέτουν, με δαπάνη της περιουσίας, τον ετήσιο έλεγχο της σε ορκωτό ελεγκτή.

Ο απολογισμός και ο ισολογισμός ιδρυμάτων για το οικονομικό έτος εντός του οποίου συνήφθη η πρώτη συμφωνία - πλαίσιο του άρθρου 21, καθώς και η μερική λογοδοσία των εκκαθαριστών και εκτελεστών διαθηκών για το ημερολογιακό έτος εντός του οποίου συνήφθη η ανωτέρω συμφωνία υπόκεινται σε έλεγχο από τα ελεγκτικά γραφεία του άρθρου 21. Για την υποβολή έκθεσης, τον επανέλεγχο και τον καταλογισμό εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 3 έως 6 του άρθρου 31.

6. ...7. ...

8. Με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στις λοιπές διατάξεις του παρόντος Κώδικα, από την έναρξη ισχύος αυτού, καταργούνται:

α) ο α.ν. 2039/1939 (Α` 455), β)....., γ)....., δ)....., ε).....,

στ) Κάθε γενική ή ειδική διάταξη, η οποία αφορά θέματα, που ρυθμίζονται από αυτόν ή αντίκεινται στις διατάξεις του.

9. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος άρθρου, κάθε παραπομπή στον α.ν. 2039/1939 ή γενικά στη νομοθεσία περί Εθνικών

Κληροδοτημάτων, νοείται από την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα ότι γίνεται στις αντίστοιχες διατάξεις του.».

14. Στα άρθρα 13 και 22 (παρ.1) της με **αριθμ. 99545 ΕΞ 2021 απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών (Β' 3988)**

«Καθορισμός λεπτομερειών για την τήρηση των Μητρώων Κοινωφελών Περιουσιών και Σχολαζουσών Κληρονομιών και την παροχή των ψηφιακών υπηρεσιών κοινωφελών περιουσιών» προβλέπονται τα εξής:

Άρθρο 13

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

«1. α) Τα περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν, ανεξαρτήτως του είδους κυριότητας, στις κοινωφελείς περιουσίες ή στις σχολάζουσες κληρονομίες, καταχωρίζονται στους φακέλους ως ενεργά, μετατρέπονται σε ανενεργά όταν πάψουν να ανήκουν σε αυτές και διαγράφονται όταν καταχωρίστηκαν στους φακέλους εκ παραδρομής.

β) Τα περιουσιακά στοιχεία που διατέθηκαν με τη συστατική πράξη και όχι με μεταγενέστερη πράξη, όπως με αγορά, δωρεά, κληρονομία κ.λπ., καταχωρίζονται στους φακέλους ως αρχική περιουσία. Τα ενεργά περιουσιακά στοιχεία που αντιγράφονται από τον φάκελο προέλευσης στον διάδοχο φάκελο, τα οποία διατέθηκαν για τη σύσταση της κοινωφελούς περιουσίας, ανεξάρτητα της προέλευσής τους, καταχωρίζονται στον διάδοχο φάκελο ως αρχική περιουσία, ενώ αυτά που διατέθηκαν προς επαύξηση της περιουσίας αυτής, καταχωρίζονται ως δωρεά τρίτου, κληρονομία τρίτου ή κληροδοσία τρίτου, αναλόγως του τρόπου διάθεσης και του περιεχομένου της διαθήκης.

Σε περίπτωση που η αρχική περιουσία των κοινωφελών περιουσιών που προϋπήρχαν της έναρξης λειτουργίας του Μητρώου, δεν προκύπτει σαφώς από τα έγγραφα που τηρούνται στην Υπηρεσία Μητρώου, ως αρχική περιουσία καταχωρίζονται τα περιουσιακά στοιχεία που αναγγέλθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 15 ν. 4182/2013.

2. α) Η ανανέωση προθεσμιακής κατάθεσης, η επαναγορά χρεογράφων, στην οποία περιλαμβάνονται και οι μετοχές που διασπάσθηκαν ή συγχωνεύθηκαν (split ή reverse split), καταχωρίζονται στους φακέλους ως νέα περιουσιακά στοιχεία και τα περιουσιακά στοιχεία που αντικαταστάθηκαν μετατρέπονται σε ανενεργά.

β) Στα χρεόγραφα καταχωρίζεται ως αξία η ονομαστική τους αξία όταν πρόκειται για ομόλογα, έντοκα γραμμάτια και ρέπος, η ονομαστική ή λογιστική τους αξία όταν

πρόκειται για εταιρικά μερίδια και η χρηματιστηριακή τους αξία όταν πρόκειται για λοιπά είδη χρεογράφων.

γ) Καταθέσεις ταμιευτηρίου ή όψεως ή τρεχούμενου λογαριασμού καταχωρίζονται στους φακέλους μία φορά το χρόνο με την υποβολή του ισολογισμού ή της τελευταίας εντός του έτους λογοδοσίας.

3. Για τα ακίνητα που διατίθενται στο Ελληνικό Δημόσιο χωρίς όρο ή προέρχονται από σχολάζουσα κληρονομία και καταγράφονται ως δημόσια κτήματα, καταχωρίζεται η αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία και ο ΑΒΚ του κτήματος. Για τις καταθέσεις που περιέρχονται στο Δημόσιο από τις ίδιες αιτίες, καταχωρίζεται ο αριθμός και η ημερομηνία έκδοσης του διπλοτύπου είσπραξης του ποσού (εγγραφή είσπραξης) και η ΔΟΥ που το εξέδωσε.

4. Οι αξίες των περιουσιακών στοιχείων των κοινωφελών περιουσιών και σχολαζουσών κληρονομιών καταχωρίζονται στους φακέλους εκκαθάρισης και σχολαζουσών κληρονομιών, όπως προκύπτουν από τις υποβληθείσες λογοδοσίες των εκτελεστών διαθηκών, εκκαθαριστών και κηδεμόνων, τις πράξεις απογραφής ή τις πράξεις αποδοχής κληρονομιών ή δωρεών.

Ειδικά για τα ακίνητα καταχωρίζεται η αντικειμενική ή φορολογητέα αξία τους. Οι αξίες των περιουσιακών στοιχείων καταχωρίζονται στους φακέλους εποπτείας και επικαιροποιούνται, σύμφωνα με τους υποβληθέντες ετήσιους ισολογισμούς ή άλλα σχετικά έγγραφα (όπως βεβαιώσεις τοποθετήσεων ή επενδύσεων διαθεσίμων). Ειδικά, η φορολογητέα αξία των ακινήτων των κοινωφελών περιουσιών που καταχωρίζονται στους φακέλους εποπτείας αναγράφεται υποχρεωτικά στον υποβληθέντα ισολογισμό. Σε περίπτωση που δεν μπορεί να εξακριβωθεί η αξία ενός περιουσιακού στοιχείου και είναι απαραίτητη η καταχώριση του, καταχωρίζεται ως αξία η τιμή "0" και ως ημερομηνία υπολογισμού αντικειμενικής/φορολογητέας αξίας, η τιμή «1/1/1900».

Άρθρο 22

Καταργούμενες διατάξεις - Έναρξη ισχύος

«1. Η υπό στοιχεία Δ.Κ.Π. 0006006 ΕΞ 2016/07-04-2016 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών καταργείται.

2.».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων:

Από τις προαναφερθείσες διατάξεις, που ερμηνεύονται αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν, λαμβάνοντας υπόψη και την από 6.03.2014 εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών σχετικά με την ορθή εφαρμογή του ν. 4182/2013 (ΑΔΑ ΒΙΚΤΗ-ΔΣ3), καθώς και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη μας από την ερωτώσα Υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

15. Ο ν. 4182/2013 (ο νέος Κώδικας Κοινοφελών Περιουσιών - Σχολαζουσών Κληρονομιών), που εκδόθηκε σε εκτέλεση του άρθρου 109 του ισχύοντος Συντάγματος και ισχύει από τις 10.11.2013, αντικατέστησε τον προγενέστερο και παρωχημένο αντίστοιχο α.ν. 2039/1939 και αποτελεί το σύγχρονο νομικό πλαίσιο για την προστασία των κοινοφελών περιουσιών σύμφωνα με τη βούληση του δωρητή ή διαθέτη τους. Ο νέος νόμος αποβλέπει σε ενισχυμένη διαφάνεια και τον αποτελεσματικότερο έλεγχο ως προς τον σύγχρονο τρόπο διαχείρισης και επωφελοφύς αξιοποίησης των σχετικών περιουσιών, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και τα κοινοφελή ιδρύματα.

16. Με τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του νέου Κώδικα, που αφορούν στον καθορισμό των, κατά περίπτωση, αρμόδιων οργάνων που εποπτεύουν τις υπαγόμενες στη σχετική κρατική εποπτεία κοινοφελείς περιουσίες, με σεβασμό στις καταστατικές τους διατάξεις, προκρίνεται μια αποκεντρωμένη προσέγγιση. Κατά τον τρόπο αυτό, οι περιφερειακές κρατικές υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων (δια του επικεφαλής προϊσταμένου τους) καθίστανται, κατά κανόνα, αρμόδιες για την άσκηση της εποπτείας στις κοινοφελείς περιουσίες, κυρίως με προέχον κριτήριο το χωροταξικό. Ο νομοθέτης επιφυλάξε στην Κεντρική Διοίκηση, δηλ. στον Υπουργό Οικονομικών, αρμοδιότητα εποπτείας για τις κοινοφελείς περιουσίες που δεν υπάγονται στην εποπτεία του Γεν. Γραμματέα / Συντονιστή/ Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, προσδιόρισε δε, κατά τρόπο περιοριστικό, τις περιπτώσεις που ο Υπουργός Οικονομικών μπορεί να ασκήσει, κατ'εξαίρεση, εποπτεία σε συγκεκριμένες κατηγορίες κοινοφελών περιουσιών. Στις, κατ'εξαίρεση, περιπτώσεις που ο Υπουργός Οικονομικών μπορεί να ασκήσει εποπτεία, περιλαμβάνεται και η περίπτωση ε' της παρ. 4 του άρθρου 2 του νέου Κώδικα, που αφορά σε κοινοφελείς περιουσίες με εκκαθαρισμένο ενεργητικό άνω

των 10.000.000 ευρώ. Στην περίπτωση αυτή και προκειμένου ο Υπουργός να ασκήσει σχετική εποπτεία επί της συγκεκριμένης κοινωφελούς περιουσίας, πρέπει να προηγηθεί η έκδοση σχετικής ειδικής απόφασής του.

17. Ο νομοθέτης του νέου Κώδικα, στα πλαίσια άσκησης της εξουσίας του και της συνταγματικά επιτρεπτής διακριτικής του ευχέρειας, επαναξιολογώντας τον τρόπο υλοποίησης της συνταγματικής υποχρέωσης για διασφάλιση της βούλησης των δωρητών και διαθετών κοινωφελών περιουσιών, προέκρινε, προκειμένου για τις μεγάλης αξίας κοινωφελείς περιουσίες, την άσκηση της κρατικής εποπτείας δια του Υπουργού Οικονομικών, ως προσφορότερου τρόπου για την εξυπηρέτηση του ανωτέρω υπέρτερου δημόσιου συμφέροντος σκοπού. Το γεγονός ότι στο παρελθόν, υπό την ισχύ του παλαιότερου νομοθετικού πλαισίου του α.ν. 2039/1939 και του ν. 2873/2000, υπήρξε, με την από 8.10.2002 κ.υ.α., μερική μεταβίβαση της αρμόδιότητας εποπτείας της κεντρικής διοίκησης (Υπουργού Οικονομικών) προς τις περιφερειακές κρατικές υπηρεσίες (Γεν. Γραμματέα τότε Περιφέρειας) επί συγκεκριμένων και περιοριστικώς σε κατάλογο αναφερομένων κοινωφελών περιουσιών (ιδρυμάτων και κληροδοτημάτων) δεν κωλύει τον νομοθέτη να προβεί σε αναδιοργάνωση του εν γένει συστήματος εποπτείας, επαναφέροντας αρμοδιότητα στην κεντρική διοίκηση, εφόσον αυτό προκρίνει ως επωφελέστερο για τον σκοπό αυτό, ούτε επιβάλλει στον νομοθέτη την εσαεί διατήρηση μερικής εποπτείας των συγκεκριμένων κοινωφελών περιουσιών, μέσω των περιφερειακών κρατικών υπηρεσιών. Όπως η πρόσφατη θεωρία και νομολογία δέχονται, ναι μεν η σύγχρονη τάση του Κράτους έγκειται στην ενίσχυση της αποκέντρωσης, αλλά δεν θα μπορούσε να γίνει λόγος για «αποκεντρωτικό κεκτημένο» (Βλ. και Ηλεκτρονική Μελέτη Μιχάλη Πικραμένου «Ερμηνεία άρθρου 101 Συντάγματος», Ιανουάριος 2023, ΚΕΦ. IV, Η ερμηνεία του άρθρου 101 - Βασικές ερμηνευτικές προσεγγίσεις, σ. 27επ.). Υπό αυτό το πρίσμα, μετά και τις αλλαγές που επέφερε ο νόμος 3852/2010 (όπως αυτός, επικαιροποιούμενος, τροποποιείται και ισχύει) στην οργάνωση των περιφερειακών κρατικών υπηρεσιών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των προϊσταμένων αυτών οργάνων (Γενικός Γραμματέας/Συντονιστής/Γραμματέας), δεν υπάρχει κώλυμα ως προς τη δυνατότητα της Διοίκησης για την εφαρμογή της εν γένει παρ. 4 του άρθρου 2 του νέου Κώδικα του οποίου -ως προς τα ζητήματα εποπτείας των κοινωφελών περιουσιών - η κεντρική κατεύθυνση είναι, κατά κανόνα, η υπέρ των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων και η,

κατ'εξαίρεση, επιφύλαξη της σχετικής αρμοδιότητας εποπτείας στη κεντρική διοίκηση. (βλ. σχ. ΝΟΜΟΣ - ΑΠ 523/2019, ΕφΘεσ/νίκης1884/2021).

18. Με την επισήμανση ότι η (εκδοθείσα υπό την ισχύ άλλου νομικού πλαισίου και επί ερωτήματος ερμηνείας άλλων διατάξεων) μνημονευόμενη στο έγγραφο του ερωτήματος γνωμοδότηση Ν.Σ.Κ. (128/2005) δεν επηρεάζει την ανωτέρω δοθείσα ερμηνεία, στην περίπτωση του ιδρύματος του ερωτήματος είναι δυνατή η, μετά από έκδοση σχετικής ειδικής απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, υπαγωγή του ιδρύματος Γ. και Α.Χ. στην εποπτεία του. Σε κάθε περίπτωση, εάν μεταξύ των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών και εκείνων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής τεθεί ζήτημα αμφισβήτησης/αμφιβολίας σχετικά με την αρμοδιότητα του οργάνου εποπτείας του συγκεκριμένου ιδρύματος είναι δυνατή η προσφυγή στη διαδικασία της παρ. 5 του άρθρου 2 του Κώδικα που προβλέπει την έκδοση γνωμοδότησης του Κεντρικού Συμβουλίου Κοινωνικών Περιουσιών και την μετέπειτα έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών.

19. Με τις περί μητρώου διατάξεις των άρθρων 12 έως και 14 του νέου Κώδικα, που ικανοποιούν την συνταγματική επιταγή της παρ. 3 του άρθρου 109 Σ για τη σύνταξη κεντρικού και αποκεντρωμένων μητρώων κοινωνικών περιουσιών, ο νομοθέτης έθεσε τις γενικές αρχές και κατευθύνσεις ως προς τον τρόπο τήρησης και λειτουργίας των μητρώων κοινωνικών περιουσιών, προσδιορίζοντας και τα ελάχιστα στοιχεία του περιεχομένου τους, είτε πρόκειται για το κεντρικό μητρώο που τηρεί και επικαιροποιεί η κεντρική διοίκηση, δια της αρμόδιας διεύθυνσης Κοινωνικών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών, είτε αφορά τα αποκεντρωμένα μητρώα των κατά τόπο Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, δια των αρμοδίων διευθύνσεων κοινωνικών περιουσιών (βλ. Γν.ΝΣΚ 75/2020), ενώ στις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 82 του Κώδικα υπάρχει πρόβλεψη και για τον προσωρινό τρόπο ελέγχου των ισολογισμών των κοινωνικών περιουσιών (παρ. 5), που, προκειμένου περί κοινωνικών περιουσιών με υψηλά εισοδήματα ή μεγάλης αξίας περιουσία, απαιτεί, κατά το μεταβατικό διάστημα, σύμπραξη ορκωτού ελεγκτή. Στη σχετική με την εφαρμογή του ν. 4182/2013 (εκδοθείσα το 2014) εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών περιλαμβάνονται - πλην άλλων - διευκρινίσεις/οδηγίες που αφορούν στην εφαρμογή του άρθρου 2, τόσο σχετικά με την κατανομή αρμοδιοτήτων εποπτείας, όσο και με τον υπολογισμό της αξίας των κοινωνικών περιουσιών και των ακινήτων τους, αλλά και διευκρινίσεις/οδηγίες

σχετικά με τις διατάξεις των άρθρων 12,13,14 και 82 του Κώδικα, που αφορούν στη τήρηση και ενημέρωση των μητρώων κοινωφελών περιουσιών, αλλά και τη σύνταξη και τον έλεγχο - πλην άλλων - των ισολογισμών, κατά τη μεταβατική περίοδο του νόμου.

20. Η, κατ'εξουσιοδότηση των περί μητρώων διατάξεων του ν. 4182/2013, υ.α. του έτους 2021, με την οποία καταργήθηκε η προγενέστερη ομοίου περιεχομένου υ.α. του έτους 2016, ρύθμισε τις λεπτομέρειες για την τήρηση των μητρώων κοινωφελών υπηρεσιών και την παροχή σχετικών ψηφιακών υπηρεσιών. Ειδικότερα, στο άρθρο 13 καθορίζεται λεπτομερώς ο τρόπος αρχικής καταχώρησης, υπολογισμού, αλλά και επικαιροποίησης των διαφόρων κατηγοριών περιουσιακών στοιχείων των κοινωφελών περιουσιών και της αξίας τους. Ειδικότερα, ως προς τον υπολογισμό της αξίας των ακινήτων, η παρ. 4 του άρθρου 13 ρητά αναφέρει ότι, κατά τη σχετική καταχώριση στο μητρώο, λαμβάνεται υπόψη η αντικειμενική ή φορολογητέα αξία τους, προκειμένου δε για την επικαιροποίησή της, απαιτείται υποχρεωτικά η αναφορά της φορολογητέας αξίας κάθε ακινήτου στον ετήσιο ισολογισμό. Ελλείψει προσδιορισμού ειδικότερου προβληματισμού της ερωτώσας υπηρεσίας, σχετικά με την ερμηνεία και εφαρμογή συγκεκριμένων σχετικών διατάξεων, κατά τα προβλεπόμενα και στον Οργανισμό του Ν.Σ.Κ. (άρθρο 8 ν. 4831/2021) και με δεδομένο ότι η Διοίκηση, για τον υπολογισμό και την επικαιροποίηση της αξίας των ακινήτων των κοινωφελών περιουσιών, θα πρέπει να εφαρμόζει τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων του άρθρου 13 της προαναφερθείσας υ.α. έτους 2021, αλλά και τις εκάστοτε ισχύουσες σχετικές εγκύκλιες οδηγίες, δεν είναι δυνατή ειδικότερη απάντηση σχετικά με τον υπολογισμό της αξίας των ακινήτων ή την καταλληλότητα ή το πρόσφορον του ισολογισμού, ως αποδεικτικού μέσου του ορθού προσδιορισμού της αξίας περιουσιακού στοιχείου κοινωφελούς ιδρύματος, ζήτημα ούτως ή άλλως τεχνικό και αναγόμενο στην ουσιαστική εκτίμηση της Διοίκησης.

Απάντηση

21. Κατ'ακολουθία των ανωτέρω, επί του υποβληθέντος ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τμήμα) γνωμοδοτεί ομόφωνα ως εξής:

Η υπαγωγή του ιδρύματος του ερωτήματος στην, κατ'εξαίρεση, εποπτεία του Υπουργού Οικονομικών είναι δυνατή, κατ'εφαρμογή της διάταξης της περ. ε' της

παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 4182/2013, αφού προηγηθεί η έκδοση σχετικής ειδικής απόφασης του ιδίου Υπουργού. Η Διοίκηση, για τον υπολογισμό και την επικαιροποίηση της αξίας των ακινήτων των κοινωφελών περιουσιών, υποχρεούται να εφαρμόζει τις, κατά περίπτωση, ισχύουσες διατάξεις του ν. 4182/2013 και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθεισών υπουργικών αποφάσεων, σε συνδυασμό με τις εκάστοτε ισχύουσες εγκύκλιες οδηγίες. Η καταλληλότητα ή το πρόσφορον του ισολογισμού, ως μέσου αποδεικτικού της αξίας περιουσιακών στοιχείων κοινωφελών περιουσιών, αποτελεί ζήτημα τεχνικό και αναγόμενο στην ουσιαστική εκτίμηση της Διοίκησης.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 12 Απριλίου 2023

Η Πρόεδρος

Η Εισηγήτρια

Στυλιανή Χαριτάκη
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μαρίκα Ν. Γερασίου
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.